

Nová dávka pre otcov: Od 1. novembra 2022 môžu po narodení dieťaťa získať dvojtýždňové „otcovské“

05.10.2022

Sociálna poisťovňa začne od 1. novembra 2022 poskytovať svojim poistencom nový typ dávky materské, tzv. „otcovské“. Dávka je určená pre oteckov a po splnení zákonných podmienok ju budú môcť poberať najviac 14 kalendárnych dní v období šiestich týždňov po narodení dieťaťa. Novinku prinesie novela zákona o sociálnom poistení, ktorú schválila Národná rada SR a ktorá ešte čaká na podpis prezidentky a publikovanie v Zbierke zákonov. Nová dávka prispeje k osobnej zaangažovanosti otcov v popôrodnej starostlivosti o novonarodené dieťa a posilní väzby medzi dieťaťom, matkou a otcom v tesnom období po narodení dieťaťa. Priemerná výška dávky v roku 2022 za 14 dní bude predstavovať 604,50 eura.

„Otcovské“ možno priznať už po narodení dieťaťa

Nárok na „otcovské“ vznikne otcovi dieťaťa v rozsahu maximálne dvoch týždňov (14 kalendárnych dní) v období šiestich týždňov od narodenia dieťaťa. Stráviť čas s dieťaťom tak po novom môžu oteckovia už tesne po narodení dieťaťa, najneskôr do šiestich týždňov od pôrodu. V prípade, ak je dieťa alebo matka s dieťaťom v tomto období hospitalizovaní, toto obdobie sa predlžuje o obdobie hospitalizácie.

Materské sa pre otcov delí na dve časti – „otcovské“ a materské

Po dvojtýždňovom poberaní dávky „otcovské“ budú môcť otcovia tak ako doteraz poberať aj dávku materské. Na jej čerpanie pre to isté dieťa im zostane v zásade 26 týždňov (pri starostlivosti o jedno narodené dieťa) a uplatniť si ju môžu do troch rokov veku dieťaťa. Dávka materské sa tak pre otcov rozdeľuje na dve časti – obdobie max. 2 týždňov v období 6 týždňov po narodení dieťaťa (tzv. „otcovské“), ktoré môže otec poberať bez ohľadu na to, či matka v tomto období poberá materské na to isté dieťa alebo rodičovský príspevok a ďalších v zásade 26 týždňov pri starostlivosti o jedno dieťa do troch rokov veku dieťaťa. Ak si otec nárok na „otcovské“ neuplatní, môže po splnení zákonných podmienok čerpať dávku materské na celé obdobie 28 týždňov tak ako doteraz (resp. 31 týždňov ak ide o osamelého otca alebo 37 týždňov, ak sa stará o dve alebo viac narodených detí), najskôr však šesť týždňov od pôrodu, ak už matka nepoberá na to isté dieťa materské a nepoberá ani rodičovský príspevok z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Otcovi dieťaťa, ktorý si uplatní nárok na materské najskôr po uplynutí 6 týždňov odo dňa pôrodu, vznikne nárok na materské bez ohľadu na skutočnosť, či v predchádzajúcom období mal nárok na „otcovské“.

Podmienky pre získanie dávky „otcovské“

Otec dieťaťa, ktorý si ako iný poistenec uplatní nárok na „otcovské“, musí splniť nasledovné podmienky nároku na materské a jeho výplatu:

1. existencia nemocenského poistenia alebo plynutie ochrannej lehoty v deň, od ktorého si uplatňuje nárok na „otcovské“,
2. starostlivosť o dieťa,
3. získať 270 dní nemocenského poistenia v posledných dvoch rokoch pred uplatnením nároku na „otcovské“ (do splnenia podmienky 270 dní nemocenského poistenia je možné započítať aj predchádzajúce obdobie akéhokoľvek ukončeného iného nemocenského poistenia spadajúceho do sledovaného obdobia),
4. v prípade zamestnanca je potrebná absencia príjmu,
4. SZČO a dobrovoľne nemocensky poistená osoba musí splniť aj podmienku zaplatenia poistného včas a v správnej výške.

V prípade „otcovského“ nebude Sociálna poisťovňa sledovať, či matka dieťaťa zároveň poberá materské alebo rodičovský príspevok. Obaja rodičia tak môžu v rovnakom období poberať na dieťa dávku materské.

Ako sa bude skúmať podmienka 270 dní nemocenského poistenia

Podmienky nároku otca dieťaťa na „otcovské“ a následného nároku na materské sa budú skúmať samostatne vždy ku dňu, od ktorého otec dieťaťa poskytuje dieťaťu starostlivosť. Uvedené sa však nevzťahuje na podmienku trvania nemocenského poistenia aspoň 270 dní v posledných dvoch rokoch. Ak otcovi dieťaťa vznikne nárok na „otcovské“ a v súvislosti so starostlivosťou o to isté dieťa si neskôr (najskôr po uplynutí 6 týždňov odo dňa pôrodu) uplatní nárok na materské, podmienka 270 dní nemocenského poistenia v posledných dvoch rokoch sa bude považovať za splnenú.

Aká je výška dávky „otcovské“

Výška dávky „otcovské“ je 75 % denného vymeriavacieho základu alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu poistenca. To znamená, že v prípade, ak priemerná mzda muža za celý rok 2021 bola 1 751 eur mesačne, tak denná výška materského (aj „otcovského“) v roku 2022 predstavuje sumu 43,17540000 eura. Znamená to, že „otcovské“ za 14 dní bude priemerne vo výške 604,50 eura.

Ako požiadať o „otcovské“

Nárok na novú dávku si otec dieťaťa uplatní prostredníctvom Žiadosti iného poistenca o materské, ktorá bude od 1. novembra 2022 k dispozícii na webovej stránke Sociálnej poisťovne. Otec dieťaťa pri uplatnení nároku na „otcovské“ vyplní časť A tejto žiadosti. Následne vypísané, zamestnávateľom potvrdené (ak ide o zamestnanca) a podpísané tlačivo doručí príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Muži poberajú vyššie materské ako ženy

V minulom roku Sociálna poisťovňa vyplatila spolu 75 356 dávok materské, z toho 12 433 dávok patrilo mužom. Kým ženy dávku poberali v priemernej výške 785,30 eura, muži dostávali viac – priemerná výška dávky u nich predstavovala 1 040,75 eura.

Zdroj: [Sociálna poisťovňa - Ústredie Sociálnej poisťovne informuje \(socpoist.sk\)](https://www.socpoist.sk/)